

የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታውና ፈተናዎቹ

አባ መለኩ

12-05-17

ኢትዮጵያ ባለፉት ዓመታት የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታን በመገንባት ድህነትን ለማሸነፍ ባደረገችው ጥረት አበረታች ሊባል የሚችል ውጤት አስመዝግባለች። ይህ የዓለም ህዝብ ሳይቀር ምስክርነቱን የሰጠበት እውነታ ነው። እንዲሁም ሆኖ ልዩነታችን ውበታችንና አንድነታችን ሆኖ ካልቀጠለ፤ በመነቋቋርና በመነካካት፣ በሁከትና በብጥብጥ ውስጥ ከተዘፈቅን ግን ትተነው ያለፍነውን የድህነት ታሪክ መልሰን ልንጨብጥ መገደዳችን አይቀሬ ይሆናል። በዚህም የተነሳ ነው የዴሞክራሲ ሥርዓት ግንባታ በኢትዮጵያ ምርጫ ሳይሆን ወሳኝ የህልውና ጉዳይ ነው የሚባለው።

ፌዴራላዊ ሥርዓቱ ከዴሞክራሲ ባህል ግንባታና ከአገራዊ መግባባት አንጻር ተጨባጭ ሊባል የሚችል ለውጦችን አምጥቷል። ኢትዮጵያ ውስጥ ዴሞክራሲያዊ ግንባታን እውን ማድረግ ለነገ የሚተው ተግባር አይደለም። ዴሞክራሲ በሌለበት ሁኔታ መቻቻልንና በጋራ ጉዳዮች ላይ መግባባትን መፍጠር አይቻልምና።

ፌዴራላዊ ሥርዓቱ በጋራ ጉዳዮች ዙሪያ ለአገራዊ መግባባት መሠረት ከመጣል ባለፈ በዋና ዋና ቁልፍ ጉዳዮች ላይ አገራዊ መግባባት እንዲፈጠርና ሁለንተናዊ እድገታችን እንዲለወጥ አስችሏል። በተለይ ደግሞ በአንድ ተራማጅ ሥርዓት ውስጥ እውን መሆን ላለባቸው የዴሞክራሲና የአገራዊ መግባባት መሠረት ሆኖ አሁን ድረስ ቀጥሏል።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት የአገሪቱን የዴሞክራሲ ሥርዓት ለማጎልበት በርካታ ርምጃዎችን ወስዷል። እነዚህ ተግባራት የኢትዮጵያ ህዝቦች የሞት ሽረት ጉዳዮቸው ነው የሚባለውም ያለምክንያት አይደለም። ህዝቦች በራሳቸው ይሁንታ ባፀደቁት ህገ መንግሥት ላይ በግልፅ የሰፈረው ቁምነገር የሚያስረዳውም ሥልጣን በሕዝብ ድምፅ እንጂ በሌላ መንገድ እንደማይገኝ ነው።

በዚህም የፖለቲካ ፖርቲዎችና ሲቪክ ማህበራት ይህን ሀቅ ተገንዝበውና የዴሞክራሲን ምንነት በውል ተረድተው በምርጫ በመሳተፍ ለዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ሂደቱ የነበራቸው ድርሻ የላቀ ነው።

የኢትዮጵያ የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ሂደት ገና 26 ዓመታትን ያስቆጠረ ነው። ለጋ እድሜ ያለው ነው። በመሆኑም የዴሞክራሲያዊ ባህል ግንባታ ሂደቱ ሥር እንዲሰድ ብርቱ ጥረት ሙሉ በሙሉ ተደርጓል ማለት አይቻልም። ሆኖም መሠረታዊ የዴሞክራሲ ተግባራትን በማከናወንና ዴሞክራሲው እንዲጎለብት ረጅም ርቀት ተጉዟል ብሎ መውሰድ ይቻላል። ዴሞክራሲያዊ ሥርዓትን መገንባት ደግሞ ጊዜን ይጠይቃል። ሂደት ነውና።

የኢትዮጵያ የህዳሴ ጉዞ ሊረጋገጥ የሚችለው በመጎልበት ላይ ያለው የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ባህል ግንባታ ያለ አንዳች መደነቃቀፍ ቀጥሎ መስመሩን ሲይዝ ነው። በመሆኑም የፖለቲካ ፖርቲዎች ለዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ መጠናከርና መጎልበት ገንቢ ሚና መጫወት እንደሚኖርባቸው አያከራክርም።

በአገሪቱ ዴሞክራሲን የሚያጠናክሩ ፖርቲዎች መኖር እንዳለባቸው መንግሥት በእምነት ይህል። ዘወትር ተደጋግሞ ሲገለጽ እንደምንሰማው የመንግሥት ፍላጎት የአገሪቱ የመድብለ ፖርቲ ሥርዓት በልፅጎና አብቦ ማየት ነው። ለዚህም የአገሪቱ ዜጎችን የሚወክሉ የፖለቲካ ፖርቲዎች ድምፃቸው የሚሰማበት ሁኔታ እንዲፈጠር እየጣረ ይገኛል።

የኢትዮጵያ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ባህል ግንባታ ሂደቱን ጠብቆ ሊጓዝ የሚችለው ጤናማ እና ገንቢ ሚና የሚጫወቱ የፖለቲካ ፓርቲዎች ተፈጥረው ተሳትፏቸው እየገቡበት ሲሄድ ነው። በመሆኑም በተለይም ተፎካካሪ ፓርቲዎች ራሳቸውን በማብቃትና ክፍፍን የጥላቻ አካሄድ ወጥተው ለዲሞክራሲያዊ ሥርዓቱ ማበብ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ የማበርከቱ ጉዳይ ቸል ሊባል አይገባውም።

በዛሬይቷ ኢትዮጵያ ህዝቡ እንዲያስተዳድሩት የሚሻውን ይመርጣል እንጂ፣ እንዳለፉት ሥርዓቶች ራሳቸውን ሾመው አሊያም በአምባገነንነት ሥልጣንን በጉልበት ይዘው የሚሄዱበት አሠራር ጊዜው አልፎበታል። ላይመለስ ታሪክ ሆኖ ርቆ ተቀብሯል። እናም ዲሞክራሲያዊ ሥርዓትን መገንባት ለኢትዮጵያውያን ዛሬ ላይ የውዴታ ጉዳይ ብቻ ሳይሆን ሥርዓቱ የሚጠይቀው ግዴታም ሆኗል።

ይህ ሁኔታ አሁን ላይ በኢትዮጵያ ጠንካራ ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነትን ሲፈጥር አይተናል። በመላ ዜጎች ይሁንታ አግኝቶ በ1987 ዓ.ም በፀደቀው ህገ መንግሥት ላይም በግልጽ ተቀምጧል። እንዲህ ይላል። "ብሔር፣ ብሔረሰብና ህዝብ" ማለት፣ ሰፊ ያለ የጋራ ጠባይ የሚያንፀባርቅ ባህል ወይም ተመሳሳይ ልምዶች፣ የሚገባቡበት የጋራ ቋንቋ፣ የጋራ ወይም የተዛመደ ህልውና አለን ብለው የሚያምኑ፣ የሥነ ልቦና አንድነት ያላቸውና በአብዛኛው በተያያዘ መልክዓ ምድር የሚኖሩ ናቸው።

ባለፉት 26 ዓመታት የተከናወኑት ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነትን የማጎልበት ተግባር ሂደቱ አልጋ በአልጋ ነበር፤ ጥረቱም ሳንካ አልገጠመውም ማለት አይቻልም። ባለፉት ሥርዓቶች በነበሩት ውስብስብ የብሔር ጭቆናዎች የተነሳ ይህን አስተሳሰብ በቀላሉ ወደ ህዝብ ማሰረፅ አስቸጋሪ እንደሚሆን አያጠያይቅም። ይሁንና ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት የኢትዮጵያን አንድነት በማጽናት ኢትዮጵያዊነት እንዲያብብ አድርጓል።

የኢትዮጵያን ነባራዊ ሁኔታ መሠረት አድርጎ የተገነባው ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት በአሁኑ ወቅት ፍሬ ማፍራት ችሏል። ምክንያቱም ፅንሰ ሃሳቡ ከሌሎች ብሔሮችና ብሔረሰቦች ጋር አብሮ በሰላም የመኖርና ችግሮች ሲከሰቱም በውይይት ለመፍታት የሚያስችል ማኅበረሰባዊ ግንኙነት በመጎልበቱ ነው።

ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት የመልካም አስተዳደር እና የልማት ጥያቄዎችን በዘላቂነት ለመፍታት ያስችላል። በዚህም የተነሳ ጽንሰ ሃሳቡ የበላይነት ባገኘባቸው አካባቢዎች እና ክልሎች ግጭት ሲከሰት አልተስተዋለም። ለዚህም ምክንያቱት አለው። ዋናው ጉዳይ ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት የጋራ የልማት ተጠቃሚነትን የሚያረጋግጥ በመሆኑ ጭምር ነው። ይሁንና አልፎ...አልፎ በተለያዩ አካባቢዎች የሚታዩ የጠባብነት እና የትምክህት አስተሳሰቦችን በጋራ የመዋጋት ጉዳይ ጊዜ ሊሰጠው አይገባም።

ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት በብሔሮች መካከል የአመለካከት ዝምድናን መፍጠር ችሏል። የጠባብነት እና የትምክህት አስተሳሰብ ፈተናዎች በአገሪቱ ቢኖሩም በዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት መደፈቃቸው የማይቀር ነው። እየሆነ ያለውም ይኸው። እየተሸነፉም ነው።

ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት ለአገራዊ ሰላምና መግባባት በር ከፍቷል። እዚህ ላይ ሊሰመርበት የሚገባ ቁም ነገር ቢኖር አገራዊ መግባባት ማለት በሁሉም ጉዳዮች ዙሪያ ሁሉም ዜጋ ሙሉ ለሙሉ አንድ ዓይነት አቅም ይዞ ይሰማል ማለት እንዳልሆነ ልብ እንበል። የተለያዩ እሴቶችን በሚያስተናግደው ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ውስጥ ሁሉም ዜጋ አንድ ዓይነት አስተሳሰብና አመለካከት ይኖረዋል ተብሎ አይጠበቅምና።

አገራዊ መግባባት ሲባል ዜጎች ልማት፣ ሠላምና ዲሞክራሲን በመሰብሰብ ቁልፍ አጀንዳዎች ዙሪያ የጋራ መግባባት ይፈጥራሉ። አብነት መጠቃቀስ ከስፈለገ በታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ሥራ ላይ ለአገሩ ልማት በቀናትና በጤናማ አዕምሮ የሚያስብ ኢትዮጵያዊ ሁሉ ከአብዛኛው ህዝብ ጋር መግባባት ላይ ይደርሳል። እነዚህን መሰሉ አጀንዳዎች ላይ አገራዊ መግባባቱ ዛሬም ተጠናክሮ ቀጥሏል። ይህን ጉዳይ በጥቅል ሰናየው ሥርዓቱ ለዲሞክራሲና ለአገራዊ መግባባት መሠረት መጣሉን የሚያስገነዝቡን ይሆናል።